

[Dohrmann]

hov for nedsættelse af et nyt udvalg. Vi har for det første et valutaudvalg, for det andet et PØ-udvalg. Jeg hørte for et par år siden, at valutaudvalget vistnok havde holdt et enkelt møde – det var det stiftende møde, hvor man valgte en formand og en næstformand. Lige frem at oprette et helt nyt udvalg med dette for øje, finder vi intet behov for.

Kofod-Svendsen (KrF):

Mit parti har forståelse for intentionerne i det af socialdemokratiet m.fl. fremsatte forslag, men vi kan ikke tilslutte os den form, man har valgt at ikklæde sine intentioner. Vi ønsker, at der er det bedst mulige samarbejde mellem regering og folketing og Nationalbanken.

Som jeg under den foregående debat var inde på, kan vi på det pengepolitiske område være i den situation, at der med dags varsel skal træffes en beslutning, og jeg mener, at det bliver for tungt, hvis det skal igennem et større udvalgsarbejde. Som det er blevet påpeget også fra regeringens side, er man positiv over for ønsket om udvidet informativ virksomhed.

Mit parti vil i udvalget medvirke til, at de positive intentioner, som ligger i forslaget, bliver omsat til konkret virkelighed, men i forslagets foreliggende form kan vi ikke give tilslutning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til politisk-økonomisk udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 64:

Forslag til lov om ændring af afskrivningsloven. (Skibe).
(Fremsat 6/11 85).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 5 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 65:

Forslag til lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger m.v. (Skibe).

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.

(Fremsat 6/11 85).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Nr. L 65 er et forslag, som 4 medlemmer af socialistisk folkeparti har fremsat. Det går ud på at ophæve afskrivningsbegrænsningen for skibe, sådan som den findes i afskrivningslovens § 17 A.

Efter forslaget skal ligningsrådet have adgang til at tillade, at der ses bort fra begrænsningen i afskrivningsloven. Tilladelsen kan kun gives, når et skibsprojekt ikke omfatter udlejning af skibet for en periode af længere varighed end 2 år.

Fremgangsmåden er altså, at ligningsrådet i hvert enkelt tilfælde skal afgøre, om projektet er godt nok til at tillade fuld afskrivning. Begrundelsen er den, at forslagsstillerne vil undgå det, de kalder for de mest spekulative arrangementer.

Jeg finder, at det er en højst usædvanlig konstruktion, at afskrivningsadgangen ikke fremgår af loven, men er overladt til ligningsrådet. Jeg finder det også særdeles tvivlsomt, om 2 års reglen er egnet til at sortere visse projekter fra.

De spekulative arrangementer, forslagsstillerne har i tankerne, vil vel netop blive udformet, så de opfylder denne betingelse.

Af lovforslagets bemærkninger fremgår det, at ordningen kun skal gælde til skattereformens ikrafttræden 1. januar 1987. Man har dog afstået fra at udforme overgangsregler, fordi de permanente regler endnu ikke kendes.

Jeg er ganske enig med forslagsstillerne i, at det er nytteløst at søge at gennemføre regler nu, der rækker ud over 1. januar 1987, da disse regler netop i disse dage er genstand for analyser og drøftelser.

Det er da også på den baggrund, regeringens lovforslag skal ses. Regeringen har fore-

[Ministeren for skatter og afgifter]

slået, at der i perioden frem til skattereformens ikrafttræden kan afskrives fuldt ud på anskaffelsessummen for skibe med op til 50 ejere.

Dette forslag er fremsat, fordi der er opnået forligsmæssig enighed herom mellem regeringen, socialdemokratiet og det radikale venstre. Forslaget er ment som en håndsrækning til de mindre værfter og skal naturligvis ses i sammenhæng med de øvrige foranstaltninger, regeringen har foreslået for at hjælpe værfterne.

Når skattereformforslagene er på plads – det varer næppe så lang tid – må vi se på afskrivningsbegrænsningen igen, hvis der viser sig mulighed for det. Vi må dog være klar over, at en ophævelse af indgrebet fra december 1984 ikke nødvendigvis behøver at betyde, at værfterne får flere ordrer. Det afhænger helt af, om investeringen også efter 1. januar 1987 er fordelagtig for den enkelte investor.

Jeg må endelig pege på, at udlejningsbegrebet, som spiller en rolle i SFs forslag, ikke er så veldefineret, at det er egnet som afgrænsningskriterium. Hvis forslaget, som det er nævnt i bemærkningerne, skal begrænses til at omfatte bareboat-befragtning, må det antages, at det reelt er helt uden virkning. Ejerne kan tilpasse udlejningsforholdet, så det ikke rammes. Det kan f.eks. ske ved, at ejerne overtager den egentlige drift af skibet ved helt eller delvis at bemane dette eller i øvrigt overtager en større del af omkostningerne ved skibets drift, og så er vi jo ude over bareboat-reglerne.

På regeringens vegne skal jeg derfor meddele, at vi må tage afstand fra SFs forslag.

Stavad (S):

Vore skibsværfter er i en utrolig vanskelig situation. Der er ikke kontraheret nybygninger på vore værfter i 1985. Baggrunden for den situation har allerede været diskuteret her i folketinget i forbindelse med industriministerens lovforslag nr. L 32. Socialdemokratiet gav ved den lejlighed klart udtryk for, at vi er parat til at give en mærkbar hjælp til værftsindustrien. Vi mener, at industriministerens udspil er utilstrækkeligt. De socialdemokratiske medlemmer af folketingets erhvervsudvalg presser fortsat på for at opnå nødvendige forbedringer, så danske værfter

kan opnå en mere ligelig konkurrencesituation. Vi håber, at et flertal i folketinget vil være parat til at pålægge industriministeren at tage de nødvendige initiativer.

Det er i den forbindelse, debatten om finansiering med anpartar på ny er blevet aktuel. Folketingets indgreb i december 1984 vedrørende begrænsede skattefordele for leasing- og anpartsarrangementer har indtaget en central placering i den seneste debat, efter vores opfattelse en mere central placering, end saglige analyser og beregninger kan bære. Jeg tror, det er nødvendigt i denne sag at minde om det rent faktiske forløb.

Regeringen kom uden forudgående forhandlinger med folketingets partier med sit indgreb i december 1984. Et bredt flertal i folketinget støttede forslaget, som begrænsede private leasing- og anparts køberes skattefordele til det, der svarer til fordelene for et aktieselskab, altså som svarede til den daværende aktieselskabsskat på 40 pct. Indgrebet skulle kun gælde for nye leasing- og anpartsarrangementer. Derimod kunne man frit sælge anpartar i de allerede kontraherede skibe uden nogen form for begrænsninger i afskrivningsretten. Beregninger dengang viste, at fortjenesten på en skibsanpart på 100.000 kr. før indgrebet ville være 45.000 kr. og efter indgrebet ca. 25.000 kr. Den seneste udvikling i renteniveauet har bevirket, at der i dag stort set ikke er nogen fortjeneste ved at investere i skibsanpartar. Det er ganske vist et paradoks, at det er det lavere renteniveau, der har været med til at ramme vore skibsværfter så hårdt, men ikke desto mindre er det rigtigt. Fjerner vi fuldstændig indgrebet fra december 1984, ville en anpart på 100.000 kr. nu give en fortjeneste på omkring 10.000 kr., altså et meget beskedent beløb set i forhold til alternative investeringsmuligheder og i forhold til den påtagne risiko. Det er vel også den egentlige baggrund for, at salget af gamle anpartar uden begrænsninger i afskrivningsgrundlaget går meget trægt. Difko har stadig et stort antal anpartar til salg i to bo-replatforme, som skal bygges på Nakskov Skibsværft, og som det forhåbentlig lykkes at få sat i gang. Mercandia har afbestilt to skibe på Frederikshavns Værft, som var uden afskrivningsbegrænsninger. Vi kunne i Børsen for i fredags, 8. november, læse følgende:

»Per Henriksen siger i øvrigt, at man stadig overvejer at annullere de tre sidst kontra-

[Stavad]

herede fartøjer, selv om det også koster en klækkelig bøde. Flere af mine medarbejdere mener, at det ville kunne betale sig for os under de nuværende forhold, siger han.«

Jeg håber meget, at Per Henriksens overvejelser ikke bliver virkelighed, men det må understreges, at også de tre skibe er uberørt af indgrebet i december 1984.

Når jeg fremfører disse eksempler, er det for at dokumentere, at den nuværende værftskrise har meget lidt at gøre med det indgreb, folketingsret foretog i december 1984. Usolgte anparter, som ikke er omfattet af noget indgreb, er på grund af renteutviklingen blev meget vanskelige at afsætte. Så kan man spørge: når udviklingen har betydet, at leasing- og skibsanparter ikke længere er særlig attraktive investeringer, hvorfor så ikke helt ophæve indgrebet fra december 1984?

Jeg har også set, at udenrigsministeren som fungerende statsminister efter regeringsmødet i sidste uge udtalte, at de borgerlige partier er indstillet på helt at fjerne loftet for begrænsninger i afskrivningsloven, i sig selv en bemærkelsesværdig udtalelse som en kommentar til et regeringsforslag, der opretholder begrænsninger, måske mindre bemærkelsesværdig, når vi kender udenrigsministeren. Det, udenrigsministeren forsøger, er vistnok at få noget billig goodwill til venstre forud for kommunevalget. Man kan også have udenrigsministeren mistænkt for at forsøge at bringe regeringspartierne i en taktisk gunstig situation i forhold til de videre skatteforhandlinger.

Begge dele er lige utiltalende, når regeringen har ønsket at fremsætte et forslag, som man forinden har sikret sig flertal for hos det radikale venstre og hos socialdemokratiet. Det fremmer ikke et positivt klima, når en fungerende statsminister på et aldeles usagligt grundlag forsøger sig med den slags utroværdige udtalelser, ikke mindst når udenrigsministeren som fungerende statsminister ved eller burde vide, inden han fremsætter den slags udtalelser, at socialdemokratiet har foreslået helt at ophæve begrænsningen for afskrivninger på anparter her og nu under den forudsætning, at den slags fradrag fra 1987 bliver ligestillet med andre fradrag med en værdi på 50 pct.

Når vi støtter det forslag, regeringen har lagt frem, har det to forklaringer. For det første: det foregriber ikke de videre skatte-

forhandlinger. Og for det andet: vi kan give den klare melding, at med den foreslåede tilpasning til den nye selskabsskatteprocent på 50 kommer der ikke overraskelser for anpartskøberne, når det nye skattesystem træder i kraft i 1987. Investeringer i skibsanparter er en mere langsigtet investering. Derfor skylder vi herindefra at skabe størst mulig klarhed, så der ikke senere kommer ubehagelige overraskelser.

Må jeg sige om SFs forslag, at vi ikke mener, det er særlig hensigtsmæssigt. Vi tror, at det vil være meget dårligt at lægge den slags afgørelser over i ligningsrådet, men vi er parat til at se på det forslag i udvalget. Vi støtter som sagt ministerens forslag, men er, som det allerede er fremgået, også her åbne, hvis der under udvalgsarbejdet og de videre skatteforhandlinger viser sig mulighed for enighed om at ændre forslaget, bare vi er sikre på, at der ikke opstår nye skattetækningsarrangementer. Ministerens forslag er en tilpasning til den nye selskabsskatteprocent. Partsantallet hæves i 1985 og 1986 til 50. Det tror vi ikke får nogen stor betydning, men der har været ønsker om denne ændring, og det har vi accepteret.

Som det fremgår, tror socialdemokratiet ikke, at disse ændringer vil løse værfternes problemer. Løsningerne skal findes hos industriministerens og i industriministerens forhandlinger med EF, så vi får mere lige konkurrencevilkår. Det vil være positivt, om andre vil lade sig forvirre så meget af kendsgerningerne, at de vil erkende, at uanset hvilke ændringer vi foretager i forhold til leasing- og anpartsreglerne, vil det ikke løse ordreproblemerne på vore værfter i den øjeblikkelige situation.

Socialdemokratiet vil deltage positivt i udvalgsarbejdet, og vi vil også her være lydøre over for saglige argumenter.

Arne Lund (KF):

Skibsværfterne er i krise. Ordrebøgerne er ved at være tomme, og snart bliver beddinge og arbejdspladser også tomme. Det er derfor forståeligt, at skibsværfternes arbejdere og funktionærer, deres ledere og deres ejere, gennem deres organisationer har gjort regering og folketing opmærksom på, at vi må række skibsværfterne en hjælpende hånd.

[Arne Lund]

Industriministeren har allerede gjort det dels ved administrative foranstaltninger, dels ved lovforslag her i folketinget. Nu kommer skatte- og afgiftsministeren med et tiltrængt supplement med hensyn til lempelse af afskrivningsreglerne dels permanent, dels midlertidigt. Det skal skatte- og afgiftsministeren ikke have utak for, tværtimod, så meget mere som ministerens forslag jo er baseret – hvad det også bør være – på et forlig mellem regeringspartierne, socialdemokratiet og de radikale, altså skattereformpartierne.

Jeg skal altså støtte forslaget og kan føje til, at det konservative folkeparti under udvalgsarbejdet også vil være åben over for en drøftelse af mulighederne for at hæve loftet, forøge antallet fra de 50 og opfefter, men vi må se, hvad vi kan få ud af det under drøftelserne i udvalget.

Som et lille hjertesuk vil jeg også gerne føje til, at jeg tror, skibsværfternes ansatte og ledere vil være meget interesserede i, om skattereformpartierne så hurtigt som muligt kan komme så meget videre med deres forhandlinger, at skibsværfterne også har klarhed over, hvordan de er stillet afskrivningsmæssigt efter den 1. januar 1987, så meget mere som det jo er langvarige kontrakter, det her drejer sig om.

Fogh Rasmussen (V):

Venstre kan støtte skatteministerens forslag. Der er tale om en lempelse i forhold til det indgreb, som blev foretaget i december 1984, og den lempelse kan vi støtte. For det første bliver der tale om en permanent forbedring for skibe med mere end 10 ejere derved, at afskrivningsgrundlaget forhøjes fra de nuværende 55 til fremover 75 pct. Ved den ændring sikres det, at den skattemæssige værdi af afskrivningerne, også efter at selskabsskatten er forhøjet fra 40 til 50 pct., for personer bliver lig med den skattemæssige værdi af afskrivninger på selskaber. Der er her tale om en rimelig og nødvendig ajourføring af reglerne.

Dernæst er der tale om en midlertidig forbedring for skibe med mellem 10 og 50 ejere derved, at afskrivningsgrundlaget i 1985 og 1986 her bliver 100 pct. Også det kan vi støtte.

Jeg vil gerne knytte nogle ekstra bemærkninger til den grænse på 50 parthavere, som

har været så omdiskuteret i den offentlige debat. SF er jo også inde på det i sit forslag, hvor SF i virkeligheden siger, at man enten bør undlade en udvidelse af antallet af parthavere, hvis der fortsat skønnes at være mulighed for skattetænkning, eller også at antallet bør gives helt frit. Det er en problemstilling, der også har været oppe i den offentlige debat, og som det kunne være rimeligt at knytte et par kommentarer til.

Det er klart, at det altid giver problemer, når man laver en sådan grænse. Da grænsen på 10 ejere blev indført i december 1984, var det for at begrænse skattemæssig spekulation i køb af skibsanparter. Det spørgsmål, man må stille i dag, er, om dette formål ikke i mellemtiden også er blevet tilgodeøst ved, at renten er faldet, inflationen er faldet, og regeringen har fremsat forslag om en såkaldt kursgevinstordning, som alt taget i forening vil begrænse de fordele, der var ved den slags skattemæssige arrangementer. Man kan altså sige, at der siden december 1984 er sket ting, som i sig selv har begrænset de skattemæssige fordele ved den slags arrangementer.

På den baggrund vil jeg gerne på venstres vegne sige, at vi i skatteudvalget opmærksomt vil lytte til argumenter for og imod en grænse på lige præcis 50 ejere. Vi har i venstre den opfattelse, at det er fornuftigt, at så brede kredse i befolkningen som muligt deltager i aktiv investering og aktiv opsparing i erhvervslivet, og derfor er det heller ikke med vellyst, at vi ved tidligere lejligheder har givet vores stemmer til indgreb mod afskrivningsadgangen på skibsanparter, indgreb, som uden tvivl har været med til at begrænse den kreds af borgere, som med fornuft kunne deltage i den slags investeringer.

Når vi har gjort det, har det bl.a. også været på baggrund af et stærkt ønske fra socialdemokratiet.

Derfor stiller jeg mig helt uforstående over for hr. Stavads bemærkninger her i dag, hvor hr. Stavad siger, at der bare er tale om et forsøg på fra udenrigsministerens side at skaffe sig billig goodwill forud for kommunevalget, når udenrigsministeren har udtalt sin åbenhed over for at drøfte grænsen på 50 ejere. Man kunne også vende det om og sige, at det, udenrigsministeren har gjort, er at lytte til en række af de røster, der bl.a. er kommet fra den socialdemokratiske folke-

[Fogh Rasmussen]

tingsgruppe – og nu fæster jeg mit blik fast på hr. Risgaard Knudsen, som jo er den, der i den offentlige debat stærkest har givet udtryk for det synspunkt, at det ikke var så fornuftigt at have en sådan grænse på 50. Til dette har udenrigsministeren med sin vanlige åbenhed og imødekommenhed sagt: ja men så må vi jo lytte til disse synspunkter. Herefter må jeg stille hr. Stavad det spørgsmål: hvem er det egentlig, der taler på socialdemokratiets vegne i denne sag? Er det hr. Stavad, eller er det hr. Risgaard Knudsen? Taler socialdemokratiet med to tunger i denne sag?

Som sagt er det ikke mindst inspireret af krav fra socialdemokratiet, at der i sin tid er blevet indført disse indgreb over for afskrivninger på skibsanparter, og så virker det stærkt generende, at vi må opleve, at det er medlemmer af den socialdemokratiske folketingsgruppe, der går ud og kritiserer den slags indgreb.

Derfor vil jeg gerne her i dag sige, at nu når denne sag skal drøftes i folketingets skatteudvalg, vil vi meget opmærksomt lytte til de signaler, der kommer fra socialdemokratiet, for hvis det fra socialdemokratiet fremføres som et stærkt ønske, at grænsen på de 50 skal ophæves, nå, ja, så er vi vel ikke dem, det er allersværest at få i tale. Vi vil gerne vise en venlig og imødekommende holdning over for alle synspunkter, der måtte blive ført frem i den sag. Det er i og for sig op til hr. Stavad selv.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Må jeg først henlede hr. Fogh Rasmussens opmærksomhed på hans egen ordførertale den 7. december 1984, Folketingstidende 1984–85, sp. 3560 og 3561, hvor jeg ikke fik det indtryk, at hr. Fogh Rasmussen var stærkt inspireret af socialdemokratiet.

Må jeg for det andet sige til hr. Fogh Rasmussen, at det vel ikke forholder sig anderledes med mig som socialdemokratiets ordfører i denne sag, end det forholdt sig i december 1984 med hr. Fogh Rasmussen og hr. Svend Heiselberg, som jeg mener også gik ud og sagde nogle ting i den forbindelse.

Hvad angår spørgsmålet om en åbning under de videre drøftelser i skatteudvalget, er det, jeg har klandret udenrigsministeren for, en udtalelse, som han er citeret for i Ber-

lingske Tidende den 6. november 1985, hvor udenrigsministeren siger:

»Den fungerende statsminister, udenrigsminister Ellemann-Jensen (V), sagde, at regeringen gerne havde set, at der ikke blev en øvre grænse på, hvor mange ejere der skal være for at få det fulde afskrivningsgrundlag, men det havde S afvist at gå med til.«

Det er på denne baggrund, jeg gør opmærksom på, at det for det første er en underlig udtalelse i forbindelse med et af regeringen fremsat lovforslag, som opretholder begrænsningen. For det andet, at det er illoyalt over for de partier, der har siddet omkring forhandlingsbordet, og hvor socialdemokratiet har foreslået den løsning, som jeg allerede har refereret, nemlig at vi ophæver begrænsningerne nu, og at vi i forbindelse med den videre skattereform for 1987 får indført en fradragsværdi af den slags fradrag på samme måde, som vi gør for alle andre fradrag for 1987 med undtagelse af forsikringsfradrag og pensionsfradrag, nemlig på 50 pct. Det er i den forbindelse, jeg klandrer udenrigsministeren, når jeg siger, at jeg synes, det er en meget dårlig måde at forhandle på, at man lægger partier, man indgår aftaler med, nogle ting i munden, som de partier ikke har sagt.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Så må jeg bare meget kort spørge hr. Stavad: Skal det forstås sådan, at der fra socialdemokratiets side under folketingsudvalgets behandling af denne sag fremkommer et ønske om, at grænsen på de 50 skal ophæves?

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Det må vist være hr. Fogh Rasmussen bekendt, at der, hvis der er indgået en aftale og denne skal ændres, skal være enighed imellem de partier, som har indgået aftalen. Såfremt der kan opnås enighed imellem de partier, som har indgået den aftale om en ændring, som jeg har skitseret, ligger det i sagens natur, at det er et ønske, socialdemokratiet har.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

[Fogh Rasmussen]

Jeg vil gerne sige mange tak til hr. Stavad for denne klare præcisering af hans synspunkter. Det, hr. Stavad her har sagt, kan jo kun tolkes som en irettesættelse fra hr. Stavads side af de kolleger i den socialdemokratiske folketingsgruppe, som offentligt har udtalt kritik af det forlig, socialdemokratiet selv har indgået om denne sag.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Der er to forslag til forhandling i dag. Det ene er SF-forslaget, hvorefter spørgsmålet overlades til ligningsrådet. Det kan vi ikke støtte – reglerne bør fastsættes i folketinget.

Derefter om regeringens udspil: jeg troede, vi havde et forlig, og jeg troede, at man derfor gik ud og forsvarede det forlig. Det kan jeg forstå at udenrigsministeren ikke synes, og nu kan jeg forstå, at også socialdemokratiet kun delvis synes det. Begge har talt om, at grænsen bør sættes op, og dertil kan jeg her føje, at det ikke møder modstand hos os at sætte antallet af parthavere op. Jeg har på fornemmelsen, at der er nogle, der har fortrudt deres meget stærke stilling i december måned. Det kan selvfølgelig være en fejlfortolkning fra min side, men jeg tror, der skal megen snak til, for at den opfattelse kan ændres.

Når vi uden videre kan gå med til og gerne ser – hvis de andre forligspartnere kan det, og hvis vi har et forlig – at antallet hæves, er det, fordi det virkelig odiøse ved skibsanpartsalget er forbi, efter at det er lykkedes for regeringen og et folketingsflertal at genskabe en rimeligt sund økonomi i Danmark, og efter at man har bestemt, at kursgevinster skal beskattes, og at der ikke er den meget høje rente mere. Det, der var galt i december ved salget af anparterne i Nakskov og andre steder, var jo, at man købte mindst halvdelen som skattefri kursgevinst og som meget høj rente, der ikke blev beskattet. Det var det, vi skulle have grebet ind mod dengang, og ikke det andet.

Men all right, vi må se, hvad der kan komme ud af det. Man kan jo sagtens opstille nogle regler, som gør, at man tilsyneladende udadtil er meget imødekommende over for værfternes krav, men som af andre grunde ikke kan lade sig gennemføre i en hast, fordi det er meget svært at finde den rigtige formulering på virksomhedsskatteområdet.

Jeg skal ikke modsætte mig, at antallet sættes op, men jeg tvivler på, at det sagligt kan nås hurtigt.

Lenger (VS):

Ministerens forslag er et godt eksempel på, hvordan skattepolitikken først valser den ene vej og dernæst den anden vej, alt som vinden blæser. Først er der lempelige afskrivningsvilkår – ja, så lempelige, at de giver anledning til decideret spekulation – dernæst strammer man reglerne, hvorefter kapitalen finder andre og mere givtige former for spekulation med risiko for arbejdsløshed, og så valser ministeren og med ham tilsyneladende et folketingsflertal den anden vej, men kun delvis, nemlig kun sådan, at det kan komme en del af værfterne til gavn, og med dette forslag valser man hen og sætter sig præcis mellem to stole.

Årsagen til, at det forslag, ministeren fremsatte i december, faktisk var temmelig begavet, var, at det også havde sin så at sige matematiske begrundelse derved, at de 55 pct., som der kunne afskrives, fuldstændig udlignede forskellen mellem fradragsværdierne efter to forskellige skateskalaer og derfor fjernede en åbenbar spekulationsmotivation. Men denne matematiske begrundelse har dette forslag ikke. Det betyder i første omgang en mærkbar forbedring af afskrivningsmulighederne og dernæst alt andet lige faktisk en forringelse. Nu ved vi godt, at alt andet ikke vil være lige til den tid, men alligevel.

Det er efter vores opfattelse erhvervspolitik uden mål og med. Det er perspektivløst. Nu har VS aldrig været særlig begejstret hverken for direkte eller indirekte tilskud til erhvervslivet, og vi har sat os dobbelt imod disse tilskud, når de udbetales så at sige ad bagdøren, altså som fradrag fremfor som tilskud, så vi også kan få en åben debat om, hvad vi får for pengene, men fremfor alt sker det, når erhvervstilskuddene udbetales ad bagdøren, at skatte- og dermed erhvervspolitikken bliver til denne vals frem og tilbage.

Vi kan bedre lide SFs forslag, fordi det indgår i en sammenhæng, der vidner om, at SF faktisk har gjort sig tanker, ikke tanker, som vi i enhver henseende er enige i, men tanker er dog altid en god ting.

Efter vores mening er der ingen fornuftig grund til at opretholde grænserne for antallet

[Lønger]

af parthavere, for de indebærer, at kun de, der har råd til at købe en relativt stor andel, får en særlig fordel, og det synes vi ikke om.

Hvorom alting er, så er disse skattelove mere erhvervspolitik, end de er skattepolitik. Det er i sig selv betænkeligt, for en af de væsentligste skavanker ved vores skattesystem er jo netop, at det har været anvendt til mangfoldige andre ting end netop dette at opkræve skatter, og det har selvfølgelig gjort systemet mere og mere kinesisk. Det bør vi være meget varsomme med at gøre. Men det er også betænkeligt, når forslagene nu er erhvervspolitik, at der så ikke er noget perspektiv i dem. Der ligger ikke i dette forslag noget om, hvad vi egentlig vil med de værfter.

VS vil ikke afvise at være med til at støtte værfterne i en omlægningsproces, men hvis støtten ikke indgår som et led i en sådan omlægning, er det et bundløst kar, og så kan de lige så godt sejle deres egen sø først som sidst.

Med omlægninger tænker vi på, at værfterne ud over at bygge og reparere skibe som sædvanlig også kunne være med til at forsyne u-landene som et led i u-landshjælpen og være med til at bygge til Grønland for den sags skyld. Værfterne kunne også alternativt producere rensningsanlæg, filtre til kraftværker, oliefiltreringskibe i miljøbeskyttelsen, varme- og vindkraftværker, turbiner, kedler, støjdempningsanlæg, flydende produktionsanlæg i marinteknologien, havvandsafsaltninganlæg, offshore-teknik osv. osv.

Men én ting er sikker, og det er, at udviklingen og tendensen på det traditionelle marked for værfterne er ugunstig. Perspektivløs støtte til værfterne vil derfor kun skyde problemerne lidt ud i fremtiden, og så står vi der igen om et par år, hvis der overhovedet går så lang tid, og til den tid kan det være for sent at foretage omlægninger med den konsekvens, at nogle værfter til den tid helt må lukke, og det er vi naturligvis ikke interesserede i. Vi håber og tror derfor, at det vil være muligt for værfterne, eventuelt med offentlig støtte i en overgangsperiode, at gå ind på andre markeder end de traditionelle.

Men hvis det skal lykkes, skal der andre boller på suppen end dette forslag fra skatte- og afgiftsministeren og for den sags skyld også det forslag fra industriministeren, som

folketinget behandlede for nylig. Derfor afviser VS ministerens forslag.

Vi kan tilslutte os forslaget fra SF.

Arne Bjerregaard (KrF):

SFs forslag har en klar målsætning, men jeg må indrømme – som skatteministeren – også nogle begrænsninger, som vanskeligt lader sig administrere. Ministerens forslag derimod er klart og kan for mig at se næppe gøre nogen skade. På denne baggrund er vi åbne for en diskussion om ideerne i dem begge, og da jeg har forstået på udtalelser fra fremtrædende socialdemokrater, at de har samme eller næsten samme opfattelse, skal jeg da ingenlunde modsætte mig, at man i væsentlig grad imødekommer disse fremtrædende socialdemokraters synspunkter.

Dohrmann (FP):

Begge de foreliggende forslag skal vel tages som et udtryk for dårlig samvittighed, nemlig en rigtig dårlig samvittighed over, at man kort tid før jul 1984 vedtog et indgreb, der gik ud over de danske skibsværfter, som på trods af en hård international konkurrence trods alt har klaret sig udmærket godt, indtil folketinget minus fremskridtspartiet og vistnok hr. Svend Heiselberg, som undlod at stemme, foretog dette indgreb. Begrundelsen var alene den, at man havde læst i B.T. og Ekstra Bladet, at der var nogle folk, som sparede nogle skattekroner, og det mente man altså var forfærdeligt, og så skete der det velkendte, som vi har oplevet gang efter gang, at man tju hej springer op som trolde af en æske og foretager den slags ting, som bevirker, at op imod 30.000 arbejdspladser nu er truet.

Det er da glædeligt, at såvel SF som skatteministeren nu er nået til erkendelse af, at det var en fejltagelse, man begik. Spørgsmålet er så blot, om det ikke er for sent. Vi har jo nu et forslag, som siger, at man skal til at give direkte statstilskud, altså begynde at konkurrere med udenlandske statskasser, og det kan man selvfølgelig ikke; det vil ikke hjælpe det mindste.

Men når ministeren nu erkender, at det er en fejltagelse, bl.a. også regeringspartierne har begået, hvorfor tager man så ikke skridtet fuldt ud i stedet for som her at nøjes med 50 anparter? Hvorfor sletter man ikke græn-

[Dohrmann]

sen fuldstændig, således at almindelige mennesker også har mulighed for at investere i nogle gode virksomheder? Jeg er fuldstændig enig med dem, der har sagt, at dette her alene er et investeringsobjekt for dem, der har rigeligt med penge. Hvorfor skal folk med mindre indkomster ikke også have den mulighed? Jeg synes, det er skævt og forkvaklet, at ministeren i sit forslag begrænser antallet til 50.

Men om begge forslag skal jeg sige, at vi vil støtte enhver lempelse, enhver bitte ting, som kan hjælpe værfterne til igen at få nogle ordrebekendelser hjem, og derfor kan vi også stemme for begge de foreliggende forslag. Men vi gør det som sagt uden begejstring ud fra den motivering, at vi synes, at man, når man nu endelig er kommet i gang, burde gøre det eneste rigtige, nemlig at foretage en lovændring, som værfterne virkelig vil få gavn af. Dette her – og det gælder desværre begge forslag – er hverken fugl eller fisk, men vi skal gerne stemme for det.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Ordføreren vedrørende lovforslag nr. L 65 angående forslag til lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger m.v. (Skibe), hr. Rahbæk Møller, har ordet.

Rahbæk Møller (SF):

Det var morsomt at overvære de to forligspartier venstre og socialdemokratiet i en hidtidig debat om, hvem der havde sagt hvad, hvorfor, hvornår osv., men baggrunden for det hele var selvfølgelig, at de er i et forlig om et forslag, som begge partier ved ikke duer.

Det forslag, som ministeren nu er kommet med, er ret båret af det mest ejendommelige, vi har set i mange år. Man hæver antallet af parthavere med fuld afskrivningsret fra 10 til 50, men vi ved, det ingen betydning vil have for de store værfter overhovedet, og de, der er i tvivl, kan jo vente til i morgen; så kommer tillidsmændene fra de store værfter nemlig og fortæller os det i skatteudvalget.

Det er den ene side; det er virkningsløst måske bortset fra nogle småværfter, men det er også asocialt, for selv når det drejer sig om et mindre skib, skal man trods alt være ret velhavende for at kunne købe en halv-

tedsindstyvendedel. Det er en millionærlov, denne her. Den kan ikke bruges til noget – den er gal.

Det er også derfor, SF er kommet med sit eget alternativ, for vi har, som det er bekendt, foreslået, at man ophæver enhver grænse i antallet af parthavere. Uanset hvor man lægger den, vil den være arbitrær og asocial. Til gengæld, for at forhindre de mest spekulative arrangementer, har vi lagt en grænse for udlejningsperioden på 2 år. Det er nemlig typisk ved almindelig forretningsmæssig skibsfart, at man lejer ud hele tiden – bareboat charter, time charter osv. – men sjældent for en periode på over to år. De meget lange udlejningsperioder er karakteristiske for den specielle form, der hedder leasing, og som netop er det mest spekulative.

Ministeren var selvfølgelig nødt til at gå imod det. Det forstår jeg godt, men jeg synes, det var nogle svage argumenter, han fandt. Det ene var, at det var ejendommeligt at henlægge afgørelsen til ligningsrådet, og det vil jeg give ret i er ejendommeligt. Problemet er, at nogen skal afgøre, om der i disse somme tider indviklede arrangementer indgår udlejning over to år eller ikke, og vi har fundet det u hensigtsmæssigt, at den enkelte ligningsarbejder på det enkelte kommunale ligningskontor skulle sidde og træffe denne afgørelse. Det må være rimeligt, at man får en samlet afgørelse for hvert projekt for sig, og at den træffes i ligningsrådet. Afgørelsen kunne træffes et andet sted, f.eks. hos ministeren, men det må være rimeligt, at der kommer en afklaring forud, så det ikke er den enkelte medarbejder, der skal skabe den.

Så siger ministeren, at det ikke vil udelukke spekulative arrangementer, fordi folk jo vil spekulere i 2-årsgrænsen. Ja, det er selvfølgelig rigtigt; det vil de gøre i en hvilken som helst grænse, man lægger ind. Men som jeg forklarede lige før, indebærer de arrangementer, der er blevet mest fordømt i offentligheden, nemlig leasing, typisk en langt længere udlejningsperiode end 2 år, mens udlejninger i normal skibsfart, som det foregår i parteredier af enhver art, næsten altid vil holde sig under 2 år.

Jeg skal tilføje, at denne 2-årsgrænse ikke er noget, vi har taget ud af den blå luft; vi har selvfølgelig talt med branchefolk om det.

[Rahbæk Møller]

Endelig sagde ministeren, at udlejningsformen ikke var velegnet at bruge som son-dringsbegreb, og henviste til, at ordet »bareboat charter« var nævnt i bemærkningerne. Der er jeg enig med ministeren. Det er også derfor, vi har undladt at bruge udlejningsfor-men. Lovforslaget er med vilje udformet så-ledes, at bestemmelserne går på enhver form for udlejning. Vi er godt klar over, at det kunne omgås, hvis vi bruger specielle former. Derfor har vi ikke gjort det.

Hr. Stavad holdt en lang tale, men sagde ikke så meget om vores forslag; jeg forstod dog, han sagde, det var uhensigtsmæssigt at henvise til ligningsrådet, men lovede dog at se på det. Jeg forstår, at der er skred i social-demokratiet. Jeg håber, der kommer noget fornuftigt ud af det.

Hr. Fogh Rasmussen omtalte vores forslag sådan, at jeg nærmest forstod, at SF og venstre er enige i hvert fald et langt stykke ad vejen. Jeg ved ikke, om vi er enige i det hele – det sagde hr. Fogh Rasmussen ikke – men jeg forstod i hvert fald så meget, at vi var enige om det uhensigtsmæssige i grænsen på 50 i regeringens forslag.

Hr. Bernhard Baunsgaard afviste vores forslag med henvisning til, at reglerne skal fastsættes af folketinget og ikke af ligningsrådet, og i den anledning må jeg sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at han ikke har læst forslaget godt nok. Selvfølgelig skal reglerne fastsættes af folketinget, og det bliver de også – der bliver nemlig en 2 års grænse – men nogle skal afgøre, om denne 2 års grænse er overholdt eller ikke, og vi har fundet det uhensigtsmæssigt at lade den enkelte ligningsmedarbejder træffe denne afgørelse og har foretrukket at lade ligningsrådet gøre det. Men de egentlige regler skal selvfølgelig fastsættes af folketinget.

Jeg skal takke hr. Lenger for støtten fra VS.

Afslutningsvis skal jeg sige for det første: Enhver ved jo, at regeringens forslag bliver ikke vedtaget i den form – jeg håber, det også er fremgået af debatten, at der er skred så mange steder, at der må og skal ske en ændring – men jeg synes, det er noget beklage-ligt for værfterne, at det skal foregå på denne måde. Regeringen har ikke kunnet komme med en samlet værftspakke, hvor værfterne fik at vide: så meget får I og så ikke mere, hvorefter de kunne gå i gang med at hyre

ordrer. I stedet kommer man dryppende med det ene sjuksket og uhensigtsmæssigt udarbejdede forslag efter det andet helt isoleret, men den samlede løsning har vi endnu ikke set, og derfor vil jeg appellere til regeringen – jeg ser, at begge de involverede fagministre er til stede – at den nu tager sig sammen til at komme med den samlede pakke, som kan sikre, at i hvert fald de mest effektive af vores værfter overlever.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Kun en kort bemærkning til hr. Rahbæk Møller, der påstod, at de, der har fremsat lovforslaget og er enige om lovforslaget, ud-mærket ved, at det ikke duer. Jeg ved ikke, hvor hr. Rahbæk Møller får den viden fra. Det duer i høj grad. For det første er der sket det permanente, at afskrivningsgrundla-get er blevet forøget fra 55 pct. til 75 pct. Det er ret store beløb, det drejer sig om her.

For det andet er der lavet den midlertidige ordning for de første to år, og enhver ved, at praktisk taget alle væsentlige afskrivninger på skibe finder sted i de første to år.

For det tredje har man harceleret over tal-let 50. Dertil vil jeg sige, at tallet 50 ikke er en fuldstændig tilfældighed. Vi har set skibs-registeret igennem, og det viser sig, at der blandt alle registrerede skibe, der ikke er i interessentskabseje eller i kommanditsel-skabseje, altså som ikke er i det typiske kendte leasingarrangementseje, kun er ét skib, der er blevet indregistreret i den sidste halve snes år, hvor antallet af ejere var 50.

For det fjerde må jeg selvfølgelig erkende, at man kan have sine tvivl om, hvorvidt lø-ven virker, men enten virker loven, fordi af-skrivningsreglerne er relevante for investorerne, eller også virker loven ikke, og så ville den ikke virke, hvad enten vi havde ophævet § 17 A fuldstændig eller havde taget et hvil-let som helst andet tal. De skibe, der er brug for, vil blive bygget. Det er klart, at vores skibsværfter er i en vanskelig konkurrence-mæssig situation med andre skibsværfter, og det er den konkurrencemæssige situation, vi har søgt at forbedre med dette lovforslag. Vi tror på, at lovforslaget vil medføre, at der bliver bygget nogle flere skibe, men selvføl-gelig skyldes den permanente værftskrise ik-ke afskrivningsreglerne, men andre ting, og

[Ministeren for skatter og afgifter]

dem kan vi ikke afhjælpe, uanset hvordan vi havde formuleret skattelovene.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Ministeren spurgte mig om, hvorfra jeg havde fået det indtryk, at der var usikkerhed blandt forligspartierne om forliget og specielt deltagerantallet på 50, og dertil kan jeg kun svare, at jeg har fået dette indtryk ved at følge dels den offentlige debat, dels debatten i dag. Der var adskillige af ordførerne for forligspartierne, der satte spørgsmålstegn ved denne 50 persons grænse.

Det er selvfølgelig rigtigt fundamentalt set, som ministeren siger, at krisen ikke skyldes afskrivningslovene, men stikker langt dybere, og det er også rigtigt, at de skibe, der skal bygges, bliver bygget, men der er sandelig ingen, der siger, at det er på danske værfter, og det, vi diskuterer, er jo, om det er danske værfter, der skal have mulighed for at bygge skibe. Men når ministeren dernæst siger, at man historisk set plejer at køre med et antal af parthavere på under 50, og at det først var, da leasingen kom, at antallet steg, så tror jeg ikke, ministeren har fulgt tilstrækkeligt med i, hvad der er sket i branchen. Sagen er, at det af en række grunde i dag er blevet meget vanskeligere at få bankerne til at finansiere skibe. Værfterne er interesseret i også uden leasingarrangementer at få det brede antal personer bag deres arrangementer simpelt hen for at sprede risikoen, og det er derfor, at denne 50 persons grænse ikke duer.

Risgaard Knudsen (S):

Jeg kan ikke tilbageholde den bemærkning, at ministeren for skatter og afgifters sidste bemærkning efterlader i hvert fald hos mig det indtryk, at ministeren ikke er fortrolig med de vilkår, der gælder for værftsindustrien i dag. Der var også en himmelyd forskel på ministerens bemærkninger om værftsindustrien og de bemærkninger, som ministerens partifælle hr. Arne Lund fremsatte for et øjeblik siden.

Af hensyn til de videre udvalgsbehandlinger vil jeg tro, at ministeren for skatter og afgifter ville gøre klogt i at søge en form for briefing om den foreliggende sag hos sit partis ordfører i denne sag, hr. Arne Lund.

Dernæst kan jeg heller ikke tilbageholde den bemærkning, at hvis skatte- og afgiftsministerens lovforslag kommer til tredje behandling, kan jeg i hvert fald ikke medvirke til forslaget vedtagelse i den foreliggende form. Ifølge de sagkyndiges vurdering – og her er det altså ikke ministeren, jeg tænker på – vil skatteministerens forslag om at forhøje antallet af parthavere med fuld afskrivningsret fra 10 til 50 ingen betydning have. Loftet for antallet af parthavere må simpelt hen fjernes; derom kan der ingen tvivl være. Når jeg i denne sammenhæng taler om sagkyndige, tænker jeg først og fremmest på de udtalelser, der foreligger fra tillidsmændene ude omkring på vore værfter, og på de udtalelser og de henvendelser, der er kommet fra Centralorganisationen af Metalarbejdere og fra Værftsforeningen. Jeg håber, at de synspunkter, som de sagkyndige står for, må sætte deres præg på det efterfølgende udvalgsarbejde. Med henblik herpå vil det sikkert også være af betydning, hvis man fra værftsområdet søger foretræde for tingets skatte- og afgiftsudvalg under det forestående udvalgsarbejde.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg forstår jo nok, at hr. Risgaard Knudsen ikke er ordfører for socialdemokratiet – det er vel en kendsgerning, som vi alle sammen er klar over, og så kan nogle af os føje til: desværre ikke – men alligevel tror jeg, at det efter disse indlæg må siges, at der måske ville opnås meget mere, hvis skibsværftsarbejderne søgte foretræde for den socialdemokratiske folketingsgruppe.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:**Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):**

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i dag,

tirsdag den 12. november 1985, kl. 16.35 med følgende eneste dagsorden: (Se indledningen til næste møde).

Mødet hævet kl. 16.14